

F 122
J. 53

Akademiiline Raeko-Eesti Selts

Akad. Raeko-Eesti Selts

1 kirjakaspi kindral J. Laidonerile
Kõni- ja masinakingas.

31. okt. 1939. Tartu

1 l.

1
Kõrgele ülemjuhataja, härra kindral J. Laidoner

Tallinn

Akadeemiline Rootsi-Sesti Seltsi juhatus Tartus
nätab enesele rahaduse Teie nimele adresseerida
alljärgnevat märgukirja.

Kõrgele ülemjuhataja sundmäärusega 17-st
oktoobrist s.a. on kirja-, posti- ja telegraafilises
lähikäimises lubatud kasutada ainult eesti,
vene, saksa, inglise ja prantsuse keelt. Sellest
korraldusest järgneb, et rootsi vähemrahvasel
ja riigiroostlastel Sestis on keelatud kirjalikku
ja telegraafilist kommunikatsiooni ilal
pidada oma emakeele. Sellest järgneb ka
hea lähikäimise ja arusaamise raskenemine
ühe lähema läänepoolse naabrusmaaga.

Lubage, et oel puhul Teie autoriteetset
tähelepanu pöörame arvestamisväärselt
ja vahusailegi asjaoludele. Sesti roostlased
on alati ja kõrgis olusuktes valmis olnud
täitma laialtse riigikodaniku kohustusi.
Sellegipärast on nad nüüd oma keele-
harutamise õigustelt pandud halvema
seisukorda kui vene või saksa vähemus-
rahvused Sesti riigis. Rootsi elanik-
kond Sestis moodustab oma enamuse
lihtrahvastiku, ja vanem generatsiooni
sellest ei oona peale oma emakeele muud
keelt kirjalikult haritada. Edasi pole ju
Rootsi väimud ~~si~~ siinseile saarestiku-
roostlastele ~~aga~~ riigiroostlastele andnud ka
däärast väljarändamise ja rajutuleku
märki ~~mitte~~ nagu Saksa riigijuhid baltlastele
ja soomlastele. ~~Rootsi~~ Rootsi elanikkond
Sestis jääb ~~puhuma~~ eestlaste soatust jagaden
oma kehtadele. Küll aga on need
keeleõiguste kitsendused, mis nüüd on
kohandud üünset rootsi elementi, Rootsi

Aetavaks saada äratatud ^{arusaamatust ja} varjamata
 võrants. Sundmääruse § 5-s pealeannitud
 võrkeelte korrespondentimine võtab uuevust
 ka ^{sisset} akadeemiliste riigirootslaste hea tahte
 pingutustelt koolumole rahustavaid vaateid
 vahendades Eesti praegusest üldisest olukorrast

Sellepärast on Akadeemilise Rootsi-Eesti
 Seltsi juhatusel ~~ka~~ Tartus tõsiselt põhjust
 tungivald paluda, et vägede ülemjuhataja
 sundmääruse § 5-s lubatud kommunikatsioon-
 keelte indeksi võetaks ka rootsi keel.

Võtke vastu, härra kindral, meie täieliku
 lugupidamise avaldus.

Tartus 31. X. 1939

Akadeemilise Rootsi-Eesti Seltsi nimel.

2

Vägede Ulemjuhataja, Härra Kindral J. Laidoner.

Akadeemilise Rootsi-Eesti Seltsi juhatus Tartus votab enesele vabaduse Teie nimele adresseerida alljärgnevat märgukirja.

Vägede Ulemjuhataja sundmäärusega 17-st oktoobrist s.a. on kirja-, posti ja telegraafilises läbikäimises lubatud kasutada ainult eesti, vene, saksa, inglise ja prantsuse keelt. Sellest korraldusest järgneb, et rootsi vähemusrahvusel ja riigirootslastel Eestis on keelatud kirjalikku ja telegraafilist kommunikatsiooni ulal pidada oma emakeeles. Sellest järgneb ka hea läbikäimise ja arusaamise edasine uhe lähema läänepoolse naabrusmaaga. Lubage, et sel puhul Teie autoriteetset tähelpanu pöörame arvestamisväärtseile ja valusailegi asjaoludele. Eesti rootslased on alati ja koigis olusuhteis valmis olnud täitma lojalise riigikodaniku kohustusi. Sellegipärast on nad nuud oma keeletarvitamise oigustelt pandud halvemasse seisukorda kui vene voi saksa vähemusrahvused Eesti vabariigis. Rootsi elanikkond Eestis moodustab oma enamuses lihtrahvastiku, ja vanem generatsioon sellest ei oska peale oma emakeele muud keelt üldiselt hästi tarvitada. Edasi pole ju Rootsi voimud siinseile saarestikurootslastele ja riigirootslastele andnud ka säärast väljarändamise ja kojutuleku märki nagu Saksa riigijuht oma baltlastele ja sakslastele. Rootsi elanikkond Eestis jääb eestlaste saatust jaggades oma kohtadele. Kull aga on need keeleoiguste kitsendused, mis nuud on kohanud siinset rootsi elementi, Rootsis teatavaks saades äratanud arusaamatust ja varjamatut voorastust. Sundmääruse § 5-s pealesunnitud voorkeeltes korrespondeerimine votab veerast ka siinsete akadeemiliste riigirootslaste hea tahte pingutustelt kodumaale rahustavaid vaateid vahendada Eesti praegusest uldisest olukorrast.

Sellepärast on Akadeemilise Rootsi-Eesti Seltsi juhatusel Tartus tosisist põhjust tungivalt paluda, et vägede ulemjuhataja sundmääruse § 5-s lubatud kommunikatsioonikeelte indeksi voetaks ka rootsi keel.

Votke vastu, Härra Kindral, meie täieliku lugupidamise avaldu
Tartus, 31.X 1939,